

KASDIEN

ŠI KARTA YRA KITAIP
APIE GRŪDŲ EMBARGO
V. REIMERIO KNYGA
"VILNIES" JUBILIEJUS

Visas svietas jau mato, kad tarp JAV ir TSRS prasidėjo "šaltasis karas". Tačiau šį kartą jis truputį skirtingas negu buvo praeitas. Praeitame beveik visi didieji buvo išvien prieš TSRS—neviską parduoti, per daug nesantykiauti, socializmo šalies nepaisyti. Šį kartą yra kitaip. Iš didžiųjų Vašingtonui karščiausiais katutėmis ploja tik baigianti nusivaryti nuo koto Britanija.

Europoje neginčijamos nuotakos, kad iš šio "šaltojo karo" niekas neišeis. Jeigu aname TSRS nebuvo paklūpdyta, šiame tuo labiau nebus, o tik gali nukentėti, kas prie šio "šaltojo karo" prisidės.

☆☆☆

Visi atsimename, kokių pompastiškumu prez. Carteris paskelbė, kad Tarybų Sąjungai sulaiko grūdų pardavimą. Atrodė, tarytum griūna dangus. Žmonėms plaunanti smegenis komercinė spauda visu choru pradėjo giedoti, kad TSRS pritruks mėsos, pritruks duonos, bus pamokyta.

Tačiau po kiek laiko apsižiūrėta, kad TSRS žmonėms nebus pristatyta tik po vieną kilogramą duonos. Vadinasi, žalos bus padaryta tik už "peanutsą". Tuo tarpu Amerikos fermeriams rūpesčių iki kaklo.

Kad tik rūpesčiai, tai dar nieko tokio blogo. Bet štai, agrikultūros departamento sekretorius Bob Bergland skelbia, kad Tarybų Sąjungai grūdų nepardavimas, amerikiečiams taksų mokėtojams per dvejus metus reikš po \$14 kasmet padidėjusius mokesčius.

Nieko sau prez. Carterio administracijos politika—vieton siekti žmonėms geresnio gyvenimo, ji blogina.

☆☆☆

Kalbant apie paskelbtą boikotą olimpiados Maskvoje, atrodo, vystosi reikalai taip, kaip su "šaltuoju karu" ir grūdų embargo. Rašant šiuos žodžius boikotui tepiritaria tik 23 šalys. Kokios tos šalys! Ogi Egiptas, Sudanas, Djibouti, Qara, Bahrain, Saudi Arabija, Fijai, Singapuras, Chile, Haiti, Abu Dhabi ir kitos kelios tokios menkutės, išskiriant Kanadą ir Britaniją.

Zinoma olimpiadoje tūkstančių kitu sportininkų ir turistų bus mažiau, bet dėl to olimpiada nesu-svyruos. Kas daugiausia nukentės? Tų šalių sportininkai. Daugelio minėsių treniruotės nueis niekais.

☆☆☆

Vilniuje leidykla "Vaga" išleido žymaus lietuvių poeto Vacio Reimerio eilėraščių rinkinį "Rūpestis". Knyga beveik 900 puslapių, tiražas 14 tūkstančių egzempliorių.

Rokiškėnai ruošiasi keturiasdešimtmečiui

Tarybų valdžios atkūrimo metai Lietuvoje kupini reikšmingų įvykių, nulėmusių tolesnį lietuvių liaudies likimą. Rokiškėnai irgi energingai ėmėsi pirmųjų socialistinių pertvarkymų.

Remiantis liepos 23 dieną priimtu Liaudies seimo nutarimu dėl nacionalizacijos, darbininkai į savo rankas perėmė Juodupės "Nemuno", Panemunėlio linų, Rokiškio "Lietmetalo" fabrikus, apie šešiolika prekybos įmonių.

Jau 1940-ųjų rudenį išsipildė sena žemdirbio svajonė—gauti žemės. Tarybų valdžia davė jiems ilgalaikius kreditus trobesiams statyti, inventoriui, sėklai įsigyti. Didelę paramą valstiečiams teikė 1941 metų pradžioje įsikūrusi pirmoji apskrityje MTS, kuriai techniką siuntė broliškos respublikos.

1941 metais Rokiškio valsčiaus Sėlynės kaimo gyventojai pirmieji apskrityje padavė pareiškimus į kolūki, tačiau karas sutrukdė jiems bendrai dirbti.

Tarybų valstybė rūpinosi ir sveikatos apsauga, švietimu bei kultūra. Jau 1940-1941 metais Rokiškio apskrityje tam buvo skirta daugiau kaip 8 milijonai rublių.

Valdant buržuazijai, Rokiškio ligoninėje tebuvo iki 20 lovų, o jau 1941 m. ją išplėtė iki 110 lovų. Buvo įsteigta moters ir vaiko konsultacija, atidarytos ligoninės Obeliuose, Sakalių ir Tarnavo dvaruose, dešimt ambulatorijų, kitos sveikatos apsaugos įstaigos.

Darbo žmonėms atvėrė duris 9 naujos bibliotekos, 13 klubų skaityklų. Vien Rokiškio mieste bibliotekoje tuo metu buvo 2,830 skaitytojų.

Poetas Vacys Reimeris plačiai žinomas Amerikos lietuviams kaip poetas ir "Gimtojo krašto" vyr. redaktorius. Pažįsta Amerikos lietuviai jį, pažįsta ir asmeniškai. Prieš kelerius metus jis čia yra kelis mėnesius viešėjęs. Aplankė tada visą eilę lietuvių kolonijų. Per tą viešnagę jis daug matė, patyrė ir daug kas įstrigo į jo širdį.

Štai, knygoje "Rūpestis" ir yra eilėraščių skyrelis "Skerdyklų žemė", kur jis apdainuoja, ką jis tada čia jautė, ką matė.

☆☆☆

Netrukus laikraščiu "Vilniai" sukaks 60 metų. Nemaža yra skaitytojų, kurie laikraštį skaito nuo pirmo jo numerio. Dar daugiau yra skaitytojų, kurie laikraštį per metus rėmė ir teberemia, kad jis gyvuotų, nežiūrint kaip yra jam sunkios sąlygos.

Direktorių taryba ruošiasi šį laikraščio jubiliejų minėti kiek galimybės leis kuo iškilmingiausiai. Zinoma, minėjimo iškilmingumas daug priklausys nuo skaitytojų ir rėmėjų.

Pagalvokime, kuo galime prisidėti prie šio jubiliejaus minėjimo.

S. J. Jokubka

Grazi rokiškėnų tradicija—rengti masinius istorinius vaidinimus, kuriuose dalyvauja šimtai rajono saviveiklininkų ir Liaudies teatro kolektyvas. Toks masinis vaidinimas vyks ir minint Tarybų valdžios atkūrimo Lietuvoje 40-meči.

A. Zibolio nuotraukoje: scena iš vaidinimo "Kalvių žemės ažuolai".

Sie Tarybų valdžios pertvarkymai 1940-1941 metais buvo pradžia tų realių laimėjimų ekonomikos, kultūros ir švietimo srityse, kurių pasiekė rokiškėnai per pastaruosius keturiasdešimt tarybinės santvarkos metų.

Dabar rajono kolūkiai iš hektaro žemės ūkio naudmenų gauna 248 rublius pajamų, o bendrosios jų pajamos per metus—daugiau kaip šešiolika milijonų rublių.

Sparčiai vystoma ir rajono pramonė. Senos "Lietmetalo" dirbtuvės išaugo į didelę Bandomąją eksperimentinę žemės ūkio mašinų gamyklą. Vietoj spyruoklinių akėčių, vežimų ašiu, vienkinkių bei dvikinkių plūgų dabar gaminami žolės miltų granulatoriai, šienpjovės ir kitos mašinos. O gamykla dar smarkiai plečiasi. Gerai žinomi naujų miesto įmonių—Konservų, Sūrių gamyklų, Siuvimo fabriko gaminiai.

Formuojamas naujas miesto centras, pastatyti Tarybų rūmai, paštas, informacinė skaičiavimo stotis. Kyla nauji kultūros namai.

Rajone įamžintos svarbiausios atmintinos vietos, pagerbti žuvę už Tarybų valdžią aktyvistai. Pastatyti paminklai komiteto pirmininkui E. Tičkui, dukart Tarybų Sąjungos Didvyriui generolui J. Smuškevičiui, paminkliniai akmenys sudegintiems Miliūnų, Slapeikių ir Laučiūnų, Plunksnuočių kaimams, partizanų kovoms, masinių žudynių vietoms atminti.

Memorialinėmis lentomis pažymėta 13 pastatų, kur gyveno, dirbo ir žuvo kovotojai už Tarybų Valdžią, buvo leidžiama pagrindinė komunistinė spauda, dirbo revoliuciniai komitetai.

Žymiausiems kovotojams už Tarybų valdžią Rokiškyje—J. Maciauskui, O. Sirvytei-Adomaitienei, P. Karoliūnui, E. Tičkui, A. Maineliui, S. Sklėriui, partizanų ryšininkui A. Ivanovui—suteikti rajono Garbės piliečių vardai.

Ruošiantis Tarybų valdžios atkūrimo Lietuvoje ir Tarybų Lietuvos paskelbimo socialistine respublika 40-osioms metinėms, rokiškėnai kūrybiškai panaudoja sukauptą patirtį.

Toliau tvarkomos atmintinos vietos. Masinių žudynių vietoje Vyžnoje bus įrengtas memorialas, kuriame šventės dienomis vyks didelis teatralizuotas vaidinimas. Plečiamos ir tvarkomos su partizanine kova susijusios vietos. Žuvusiems už Tarybų valdžią atminti apylinkių Liaudies deputatų tarybose bus atidengtos memorialinės lentos.

Tarybų Lietuvos 40-mečio garbei moterų taryba surengs gražiausios sodybos bei gėlių puokščių konkursus. Palaipsniui iki šventinių iškilnių bus kompleksiskai atnaujinta vaizdinė agitacija, nes šventinis rūbas visuomet puošnesnis.

Pažymint Tarybų valdžios atkūrimą Lietuvoje bus plačiai parodyti darbo žmonėms, ką davė Tarybų Lietuvai broliškų tarybinių tautų draugystė, ugdyti pasididžiavimą socialistine Tėvyne.

— Šis respublikos jubiliejus—didelė šventė, ir pažymėti ją stengsimės visomis ideologinio ir organizacinio darbo priemonėmis,—pasakė J. Amosejeva. — Tam sutelksime visus ideologinio darbo aktyvistus. Šventinis žmonių pakilimas padės sėkmingai įvykdyti TSKP XXV suvažiavimo nutarimus, dešimtojo penkmečio užduotis.

Pagal straipsni žurnale
"Laikas ir Įvykiai"

VILNIS

Lithuanian Peoples Bi-weekly

Published bi-weekly, Thursday, except when preceded by a Holiday, by the Workers Publishing Association, Inc.
Subscription rates in United States: one year \$10.00, six months \$5.50;
Chicago \$12.00, 6 months \$6.50; Canada \$15.00, 6 months \$8.00;
foreign countries \$15.00, 6 months \$8.00.

3116 So. Halsted St., Chicago, Illinois 60608 Phone 842-7325

Second-class postage paid at Chicago, Illinois

Nejaugi prieš savizudystės

Prez. Carterio užmačia suregistuoti mobilizacijai jaunuolius nuo 18 iki 26 metų sujaukimo ne vieną amerikietį. Ši prezidento užmačia taipgi sujaukimo ir ne vieną Amerikos senosios kartos lietuvį, nes ne vienas turi tokio amžiaus ir anūką ir proanūką. Kuri močiutė ar tėvukas nepaiso, kad jų anūkas bei proanūkas gali būti pašauktas į karą? Tiesa, iškilmingai, orkestrų triukšmingais maršais, kunigų palaimintas jaunimas išlydimas kariauti, bet tėvai, kokie jie bebūtų, savo vaikus išleidžia ašarodami. Kaip daugelis atsimenama, taip išlydėjome I Pasaulinį karą, į II Pasaulinį karą, taip išlydėjome į Vietnamo karą. Džiaugsmas buvo tiems, kurių vaikai grįžo gyvi, nesužaloti. Tačiau, daugeliui motinų, kurių vaikai negrįžo, ir šiandien širdis skauda.

Sunku pasakyti bus, ar nebus karas. Iki šiol didžioji kapitalo spauda žmonėms plovė smagenis, kad karinio biudžeto didinimas, bombonešių, karo laivų, raketų statyba vyksta vardan taikos iš jėgos pozicijų. Buko proto ekonomistai pynė teorijas, kad karo pramonė reikalinga krašto ūkio gerbūviui, kad fabriku mašinos suktųsi, kad būtų daugiau darbo. Prez. Carterio užmačia suregistuoti mobilizacijai jaunuolius aiškiai visiems pasakė, jog visa tai ruošimasis karui.

Kokiam karui? Karui su Tarybų Sąjunga, kad apgynus JAV interesus Persijos įlankoje. Kodėl su Tarybų Sąjunga? Ogi, kad Tarybų Sąjunga atėjo į talką Afganistano liaudžiai atsikratyti feodalų, dvarininkų, palūkininkų jungo ir tvarkyti savo krašto reikalus taip, kaip jai geriau atrodo.

Žinoma, JAV interesams ne kas, jeigu Afghanistanas pereitų į liaudies rankas. Praktika rodo, kad tokiose neišsivysčiusiose šalyse, kaip Afghanistanas, liaudies nuotaikos antiimperialistinės, siekia savo šaliai suverenumo ekonominės ir nacionalinės nepriklausomybės, o kai kurios netgi pasuka socializmo keliu kaip Angola, Etiopija...

Didžiojo biznio interesų apologetai nenori matyti, kad pasaulis keičiasi, žmonija revoliucionizuoja, visu svoriu krypta socializmo pusėn. Visa tam pastoti kelią priemonių nėra. Ir nieko daugiau jiems nelieka daryti—savižudystė branduoliniu karu.

Indira Gandhi laimėjimas vertas dėmesio

Sausio 3 ir 6 dienomis Indijoje parlamento rinkimuose žymios politinės veikėjos Indira Gandhi partijos laimėjimas, tenka pasakyti, reakcininkus apstulbino. Indiros Gandhi partija laimėjo 351 vietą aukščiausiajame įstatymų leidžiamajame organe iš 544,—žymiai daugiau, negu pranašavo netgi nuosaikesni politiniai veikėjai ir spauda.

Tokį laimėjimą Indira Gandhi partijai leidavo, kad jos atrama buvo kaimo varguomenė ir dalis vidutinių sluoksnių. Svarbiausias Indijos nacionalinio kongreso šūkis buvo "Išgelbėti Indiją, gražinti Indirą Gandhi į valdžią". Rinkiminiame manifeste pabrėždavo, kad užsienio politikoje šalis vystys draugiškus santykius su visomis valstybėmis, stiprins neprišaltingo judėjimą, kovos prieš imperializmą, kolonializmą ir reakciją.

Indijoje ir už jos ribų Indira Gandhi žinoma kaip nuosekli savo tėvo Jawaharlal Nehru Gandhi taikos politikos tęsėja. Kaip žinia, Nehru užmezgė gerus draugiškus santykius su Tarybų Sąjunga. Ir Indijos visuomenė aukštai vertina didelį Indira Gandhi indėlių plečiant ir gilinant Tarybų Sąjungos ir Indijos santykius.

Rinkiminės kampanijos metu Indira Gandhi kalbėjo apie Nacionalinio kongreso partijos ištikimybę Jawaharlal Nehru politikai, apie politinio stabilumo, teisėtumo ir tvarkos išsaugojimą šalyje. Dar 1975 metais Indira Gandhi vyriausybė paruošė socialinių ekonominių priemonių programą, kurią dabar numatoma toliau įgyvendinti. Programa be kita ko numato pagerinti vargingiausių Indijos gyventojų padėtį.

Sudėtingi uždaviniai iškyla Indijai dabar, kai imperializmas ir maoizmas ruošia naujus pavojingus planus Azijoje, ypač pietvakarinėje jos dalyje. "Ypač mus jaudina prezidento Carterio pasiūlymai perduoti ginklus Pakistanui,—pasakė Indira Gandhi interviu radijo stočiai "Frans enter".—Juk tie ginklai gali būti panaudoti ir prieš Afganistaną, ir prieš mus, ir prieš Pakistano liaudį".

Nenuostabu, kad kai valdžioje buvo, pirklių ir aukštesnių kastų grupių remiama Džanata partija, buvo mėginimų diskredituoti Indirą Gandhi. Bet tas negelbėjo, Indira Gandhi laimėjo.

Dienos temomis

GAUTA PO 40 GALONŲ

Prez. Carteris ketina kongresui pasiūsti gazolino normavimui planą, pagal kurį motoristai gautų tam tikrus talonus ir su jais per mėnesį tegalėtų pirkti nuo 40 iki 42 galonų. Kurie neišnaudotų tų talonų, galėtų juos perduoti tiems, kuriems 40 ar 42 galonų per mėnesį nepakanka. Vadinas, kuriems nepakanka, turėtų iš kitų pirkti talonus ir mokėti už gazoliną stotelėse. Apskaičiuojama, jeigu gazolino kaina bus kaip dabar, tai jiems gazolino galonas kaštuotų mažiausia \$2.70. Kas turi daug pinigų—išsigalėtų. Bet tiems, kuriems šeimos biudžete nesti perviršiaus, o 40 ar 42 galonų nepakaktų, būtų rieta.

Nors kongresas ir užgirtų šį planą, jis nebus vykdomas tol, kol gazolino tiekimas rinkai nesumažės 20 procentų. Praeitais metais, kai gazolino trūkumas buvo pasireiškęs, jo tiekimas rinkai tebuvo sumažėjęs 10 procentų. Išėina taip, planas bus vykdomas, kai prie gazolino stotelių atsiras po mylią ir daugiau ilgumo eilės.

KIEK KAŠTUOTŲ, JEIGU...

Kalbant apie gazoliną, jeigu naftos kompanijoms nebus apriboti pelnai, nežiūrint kad gazolino bus pakankamai, kaip daug kas pranašauja, netrukus galonas pradės kaštuoti \$2. Dabar nedidelio automobilio 20 galonų tanką prisipilti kaštuoja maždaug \$23.94. O jeigu prisieis mokėti už galoną \$2, tai tanką prisipilti kaštuos \$40.

Važinėjantiems toliau į darbą, per savaitę reikia tanko gazolino. Per metus važinėjimas į darbą kaštuotų \$2,000, jeigu galonas pabrangs iki \$2. O kur dar automobilio remontas, apdrauda ir kitos su juom susijusios išlaidos! Apskaičiuojama, automobilio turėjimas per metus kaštuotų apie \$4,000.

O prezidentas vis priekaištauja, kad darbininkų per didelės algos ir infliacijos negalima sulaukyti. Tegul prezidentas patvarko taip, kad naftos kompanijos nesikrautų bilijonių pelnų, darbininkai nereikalautų didesnių algų ir infliacija sumažės. O jeigu dar apkarpytų karinį biudžetą, tai infliacija visiškai sustotų.

JAU PRASIDEDA

Atsimenate kokios buvo represijos per praeitą "šaltąjį karą". Prasidėjus dabar antrajam "šaltajam karui", jos vėl prasideda.

Pavyzdžiui, Pasaulinės Taikos tarybos pirmininkas Romesh Chandra prieš kurį laiką bandė nuvykti į Britaniją pasitarti su Darbo partijos taikos šalininkais pasaulinės taikos reikalais.

Kaip praneša laikraštis "Daily World", Londone Heathrow aeroporte imigracijos departamento pareigūnai jį sulaukė ir deportavo į Varšuvą.

Tai ženklas, kad reakcinės jėgos, plojančios katutėmis prasidėjusiam tarp JAV ir TSRS "šaltajam karui", jau pradeda savo darbą.

ŠTAI DELKO UŽDARINĖJA

Kaip plieno pramonės darbininkų profsąjungos išdininkas Frank McKee pasakėjo 31-mo distrikto profsąjungų suvažiavime, nežiūrint kad U. S. Steel korporacijai atlieka bilijonas dolerių, bet į plieno pramonę jų neinvestuoja. Kodėl? Ogi, anot korporacijos pirmininko Bro-

derick, investavimas į chemijos pramonę neša didesnį pelną, negu investavimas į plieno pramonę.

Štai kodėl plieno fabrikai nusienioje, kompanijos juos uždaro, šimtai ir tūkstančiai darbininkų metalistų vaikšto be darbo. Profsąjungos išdininko apskaičiavimu, dėl korporacijų nenoro tobulinti fabrikus, plėsti plieno gamybą, per pastaruosius 10 metų neteko darbo mažiausia 88,000 plieno darbininkų.

Tuo tarpu korporacijų pelnai nemažėja. Jeigu pakankamai negauna iš plieno biznio, gauna iš kitur investintų kapitalų. O darbininkai, žinokitės.

GREIČIAUSIA NUVERS

Įvažiuojant į Detroito miestą 94 kelio šalikėlėje stovi milžiniška padanga su užrašu Uniroyal Tires, ženklinanti, kad prasideda automobilų karalystė. Bet kaip atrodo, nebelgiai tai išpūdinga padanga ten stovės.

Uniroyal kompanija paskelbė, jog labai galimas daiktas, ateinančią vasarą savo fabriką Detroito uždarys. Be abejo nuvers ir tą padangą.

Kad nuvers tą padangą, žavinčią keliautojus į Detroitą, nieko tokio. Blogiau, kad uždarydama fabriką kompanija paleis 1,700 darbininkų. Chrysleris uždarys savo fabriką Hamstracke paleido apie 2,700, dabar dar 1,700 padangų fabriko. Tokiam miestui kaip Detroitas, tai per daug.

Trumpai

— Tarybų Sąjunga ir Airija pasirašė sutartį, pagal kurią tarybiniai lėktuvai, skrendantys į Amerikos kontinentus, galės stabtelėti Airijos didžiajame Shannon aeroporte.

— Sirijos, Alžyro, Pietų Jemeno, Libijos ir Palestinos išlaisvinti organizacijos atstovų aukšto lygio susirinkime Sirijos užsienio reikalų ministras pažymėjo, kad arabų musulmonų draugu yra ne JAV, o TSRS.

— Filipinų prez. Ferdinand Marcos rimtai susirūpino, kad JAV su savo karinėmis bazėmis Filipinuose šalį gali įvelti į karą. Kaip yra sakęs, taip ir tebemanos, kad militarinė sutartis su JAV reikia peržiūrėti.

— Bankų reikalams senato komiteto pirmininkas sen. William Proxmire kaltina Čikagos bankus ir taupomąsias kasas, kad jos diskriminuoja mažumas, vengia mažumų žmonėms duoti paskolas namams pirkti.

— Buvusiam Čikagos nacių lyderiui Frank Collin yra iškelta byla, kad jis būk turėjęs lytinius santykius su mažamečiais berniukais. Byla nagrinėjama teisme.

— Administracijos žiniomis, Šiaurės Jemenas derasi su socialistiniu Pietų Jemenu dėl susivienijimo. Vadinas, pereis į socialistinių šalių stovyklą.

— Vietnamo informacijos agentūra pranešė, kad pasienio Laitiau provincijoje teisiama grupė Kinijos šnipų, kaltinamų ardama ja veikla.

— Didžiausia eksportuojančių naftą šalių Saudi Arabija pabrangino naftą dvieis doleriais statinę. Ryšium su tuo, laukiama, Amerikoje gazolino galonas pabrangs vienu centu.

Vilnis, Vasario 21

Laisvės ir nepriklausomybės vardan

Pasaulio visuomenės dėmesį patraukė svarbūs afganų tautos gyvenimo įvykiai. Paskutinėmis praėjusių metų dienomis žlugo H. Amino režimas ir valdžią paėmė į savo rankas Afganistano Liaudies demokratinės partijos vadovaujamas Nacionalinis frontas.

Kaip žinoma, 1978 metų Balandžio revoliucija Afganistane iš pagrindų pakeitė istorijos eigą ir šalies liaudies likimą. Tačiau afganų tautos laisvės ir nepriklausomybės priešai—imperialistai, Kinijos hegemonistai, visokio plauko užsienio ir vidaus reaktionieriai organizavo plačią ardomąją veiklą prieš Afganistaną.

Pagrindinis tokios veiklos placardas yra kaimyninio Pakistano teritorija. Čia apmokyta maždaug 5 tūkstančiai diversantų, kurie buvo siunčiami organizuoti samokslininkų akcijas visose Afganistano provincijose palei Pakistano sieną. Jų apmokymui vadovauja Pakistano armijos karininkai, slaptųjų tarnybų bendradarbiai, Kinijos vadintųjų "partizanų operacijų" specialistai ir net ardomojo darbo specialistai iš Egipto.

Užsienio imperialistinė reakcija susirado pagalbininką antiliaudiniams sumanymams įgyvendinti

pačioje demokratinio Afganistano vadovybėje. Tai buvo H. Aminas, kuris savo veikloje faktiškai stojo Balandžio revoliucijos priešų pusėn.

Šiomis sąlygomis susibūrė patriotinės jėgos, kurios pakilo tiek prieš užsienio agresiją, tiek ir prieš užurpatorių. Liaudies remiamos, jos nuvertė Aminą.

Susidariusiomis sudėtingomis sąlygomis ADR vyriausybė kreipėsi į Tarybų Sąjungą, primygtinai prašydama tuojau pat suteikti pagalbą ir paramą kovoje prieš užsienio agresiją. Tarybų Sąjunga patenkino šį prašymą ir nusiuntė į Afganistaną ribotą tarybinių karių kontingentą, kuris bus panaudotas vien tam, kad padėtų atremti ginkluotą užsienio kišimąsi, ir bus išvestas, kai atpuls priežastis, sukėlusios tokios akcijos būtinumą.

Imperialistai ir reakcija dabar šėlsta, kad žlugo jų planai pasukti atgal įvykių raidą šioje šalyje, kur dar palyginti neseniai nekontroliuojami šeimininkavo senieji ir naujieji kolonizatoriai. Nepaisydama jokių sunkumų, afganų tauta sugebės apginti Balandžio revoliucijos iškovojimus, naujojo Afganistano suverenumą, nepriklausomybę ir nacionalinį orumą. V. Sereika

KOVOJE SU PIKČIAUSIU PRIEŠU

Viso pasaulio žmonės jaudina vėžio problema. Šiuo vardu vadinami piktybiniai susirgimai šiandien yra vieni didžiausių žmonių priešų, kuriuos pagal nusinešamų gyvybių skaičių pralenkia tik širdies ir kraujagyslių ligos. Mokslininkai stengiasi įminti vėžinės ląstelės paslaptį, sužinoti, kokiais dėsniais pagrįstas jos gyvenimas ir spartus dauginimasis. Tačiau jau ir dabar egzistuoja išsistos šių susirgimų gydymo mokyklos, gydytojų pastangos vis dažniau apsvainikuoja visiška pergale.

Kovos su vėžiu "generalinis štabas" Lietuvoje yra Onkologijos centras, neseniai isikūręs naujuose rūmuose Vilniaus sveikatos miestyje, Santariškėse. Šį centrą sudaro Onkologijos mokslinio tyrimo institutas ir jo klinika.

Pagrindinė mūsų mokslinių tyrimų kryptis,—pasakojta instituto direktoriaus, medicinos mokslų daktaras prof. A. Telyčėnas,—naujų priešvėžinių preparatų paieškos bei jų efektyvumo stebėjimai naujų piktybinių susirgimų diagnostikos bei kompleksinio gydymo metodų kūrimas, atstatomoji medicina. Institute jau susintetinta beveik 400 naujų junginių, iš kurių vienas—lofenalis—vėžio gydymui vartojamas visos šalies klinikose. Onkologinės chirurgijos specialistai atlieka originalias gerklės, plaučių, skrandžio, žarnyno operacijas. Nuolat didėja spindulinio navikų gydymo efektyvumas. Radiologinis klinikų skyrius aprūpintas labai modernia aparatūra vėžinių susirgimų gydymui. Pradedama taikyti ir krioterapija (gydymas šalčiu) bei spindulinė terapija hipertermijos (padidintos temperatūros) sąlygomis.

Bendra sergamumo vėžiu būklė mūsų respublikoje, kaip ir daugelyje kitų šalių, šiuo metu stabilizavosi. Išgydytų ligonių skaičius didėja. Geriausių rezultatų esame pasiekę gydant odos, lūpos, kai kurių kitų lokalizacijų auglius—išgijimas čia beveik šimtaprocentinis.

Vilnius, Vasario 21

Naujajame Onkologijos centre sudarytos sąlygos kompleksiniam vėžio gydymui—čia yra chirurginės, chemoterapinės bei spindulinės pagalbos skyriai. Tačiau ir patys tobuliausi metodai bus bejėgiai, jei ligonis atvyks pavėluotai, jei liga bus toli pažengusi. Taigi svarbiausias dabarties uždavinys—tobulinti ankstyvąją diagnostiką. Onkologijos centre veikia poliklinika, kurioje savo sveikatą gali pasitikrinti kiekvienas, kuriam kyla nors mažiausias įtarimas. Sudėtingesniais atvejais ligonius čia konsultuoja žymiausi mokslininkai onkologai.

Pastačius naują Onkologijos centrą, respublikoje sukurta efektyvesnė specializuota onkologinės pagalbos tarnyba. Vilniuje dabar gydomi plaučių, galvos ir kaklo, taip pat urologiniai, virškinimo trakto susirgimai, Kauno klinikinėje ligoninėje—nervų sistemos, akių navikai. Miestuose veikia onkologiniai dispenseriai. V. Petrauskaitė

Šimtai lietuvių nuolat užsienyje

LKP Centro Komiteto užsienio ryšių skyriaus vedėjas, LTSR Aukščiausiosios Tarybos užsienio komisijos pirmininkas Feliksas Strumilas atsakė į žurnalo "Literatūra ir menas" redakcijos klausimus. Vienas iš tų klausimų buvo:

—Jau rašyta apie mūsų tautiečius, daugiau kaip prieš šimtmetį pradėjusius ieškoti duonos kąsnio svečiose šalyse. Ne apie juos šiandien norėtume kalbėti—prašytume pateikti keletą faktų bei skaičių apie Tarybų Lietuvos specialistus, atstovaujančius įvairioms sąjunginėms organizacijoms užsienyje.

Feliksas Strumilas štai ką papasakojo:

—Mūsų mokslininkų apskaičiavimu, nuo XIX a. vidurio į JAV atvyko ne mažiau kaip 300 tūkstančių išeivių iš Lietuvos. Buržuazijos

valdymo metais skurdo genami iš Lietuvos išvyko apie 100 tūkstančių žmonių. Šios emigracijos negalima nė lyginti su kvalifikuotais specialistais, atstovaujančiais Tarybų Lietuvai visuose kontinentuose. Diametraliai priešingi jų išvykimo tikslai. Turime pagrindo jais didžiuotis.

Tarybų Lietuvos melioratoriai aktyviai dalyvauja, kuriant Tigro-Eufrato irigacinį kompleksą, vykdo didelius darbus Kuboje. Lietuvos pramonės specialistai perteikia savo patirtį Afrikoje bei Artimuosiuose Rytuose, dėstytojai padeda besivystančioms šalims ruošti nacionalinius kadrus. Įdomu pažymėti, kad šiuo metu apie pusantro šimto respublikos pedagogų moko rusų kalbos Prancūzijoje, Anglijoje bei kitose šalyse.

Tarybų Lietuvos pasiuntiniai deramai atstovauja tėvų žemei. Tai liudija stambių užsienio firmų, pasaulinio garso mokslo įstaigų atsiliepimai, tarybinių pasiuntinybių padėkos. Kartu tai akivaizdus respublikos ekonomikos bei kadru ruošimo lygio tarptautinis pripažinimas.

Kasmet trumpalaikiam ar ilgalaikiam darbui užsienyje nuolat būna išvykę iš Lietuvos apie 4 tūkstančiai specialistų (neskaitant jų šeimų).

Antras klausimas buvo:

—Mūsų šaliai nuosekliai vykdamas Helsinkio susitarimus, gausėja respublikos gyventojų turistinių išvykų, giminių lankymo. Kaip šitie reikalai atrodo respublikos mastu?

Į šį klausimą Feliksas Strumilas atsakė taip:

—Respublika aktyviai dalyvauja sąjunginėse tarptautinio turizmo programose. Čia aiškiai pastebima augimo tendencija. Per devynis šiuo metų (1979) mėnesius vien su profsąjungų kelialapiais į užsienį buvo išvykę daugiau kaip 6 tūkstančiai žmonių, nekalbant apie jau nimo turizmą, bendradarbiavimo ryšius, privačias išvykas.

Imperialistinės propagandos centrai, o ypač buržuazinių emigrantų reakcinės organizacijos triukšmauja, esą Lietuvos gyventojai neišleidžiami į užsienį pas giminaičius, jų išvykimai visokeriopai varžomi. Galėčiau pateikti gausybę asmeninių išvykų pavyzdžių. Pas gimines—JAV, Kanadoje, Australijoje, VFR bei kitose šalyse—su asmeniniais iškvietimais nuolat yra išvykę 400-500 žmonių. Šie klausimai sprendžiami subtiliai ir humaniškai. 1978 metais užsienio šalyse iš viso lankėsi daugiau kaip šimtas tūkstančių Tarybų Lietuvos gyventojų—Feliksas Strumilas pasakojo.

Ištis, vien tik čia Čikagoje, kiek per metus stabtelėja tarybinių lietuvių su visasąjunginėmis turistinėmis grupėmis! Beveik nėra to mėnesio, kad nebūtų po kelis ir daugiau. Taipgi retas mėnuo, kai pravažiuojant nestapteltų vienas kitas koks specialistas ar mokslininkas, iškviesti įvairių mokslo įstaigų ir šiaip įstaigų. O kalbant apie iškviestus asmeniniais vizomis, vien tik Marquette Parke kiek nuolat svečiuojasi! Visoje Čikagoje dar daugiau. Žiūrėk, ir girdi, kad pas tą ar tą yra svečias iš Lietuvos. Kituose didesniuose miestuose irgi tas pats.

Sventa teisybė, nūdien šimtai lietuvių nuolat užsienyje, jeigu nevieši pas gimines, tai stažuojasi universitetuose, skaito paskaitas, iškviesti dirba universitetų laboratorijose ir t. t. S. J.

Lietuviai dainavo Kuboje

Praėjusių metų rudenį Kuboje gastroliavo LTSR valstybinio profesinio-techninio mokymo komiteto vyrų choras "Varpas". Štai ką papasakojo choro meno vadovas ir vyriausias dirigentas Anicetas Arminas laikraščio "Literatūra ir menas" korespondentui:

—Kai prieš pusmetį Vilniuje koncertavo geriausias Laisvės salos profesionalus choras "Orfean Santjago", nemanėme, kad su šiuo aukšto lygio kolektyvu nusišypsos laimė susitikti jo tėvynėje... "Varpui" bene pirmajam iš respublikos saviveiklinių chorų teko svečiuotis tolimoje, bet mieloje ir draugiškoje Kuboje. Santjage, antrame pagal dydį Kubos mieste, mus globojo "Orfenas"... ir jo vadovas Elektas Silva. Tarp mūsų koncerto klausytojų buvo dar vienas profesionalus Santjago choras "Madrigalas", konservatorijos choras ir du geriausi saviveiklos chorai. Pagal skelbimą laikraštyje, afišas atvyko nemaža tarybinių specialistų, gyvenančių Santjage. Nors neįprastas klimatas, ilga keilinė dainininkams neišėjo į naudą, koncertas, atrodo, visiems patiko. Kai ką teko pakartoti. O kai dainavome kubiečių dainą, visa salė plojo. Pakvietėme dainą padiriguoti jos autorių E. Silvą. Malonu, kad choras klausė jo rankos. Iš Santjago išsivežėme šypsena, draugiškų širdžių šilumą ir gėlių puokštes.

Sekantis koncertas buvo surengtas viename stambiausių provincijos centrų Kamagvejūje. Atvyko miesto vadovybė, daug socialistinių šalių bei Tarybų Sąjungos specialistų, jų tarpe ir lietuvių. Šiame koncerte taip pat sulaukėme daug aploдимentų, bisų.

Tik atvykus į Kubą, mums pasakė, kad teks koncertuoti garsiaame Matanso teatre, kur kažkada dainavęs E. Karuzas. Iš tikro, Matanso miesto centre iškabinėtos afišos kvietė į koncertą, tiesa, ne į žadėtąją salę, nors irgi labai gerą ir talpią. Koncerto klausėsi Matanso profesionalaus choro dainininkai (beje, Kuboje 13 profesionalių chorų). Varpiečiai, atrodo, parodė, ką galėjo. Nuolatiniai publikos "bravo", "bis" tikrai jaudino. Po koncerto man ilgai spaudė ranką miesto vadovybės ir menininkų atstovai. Su malonumu prisiminė čia koncertavusį Lietuvos kamerinį orkestrą, vadovaujamą S. Sondeckio.

Turėjome ir neplanuotą, improvizuotą trumpų koncertų—Trinidade, Gvardalavakoje, Havanos meno institute ir kitur. Dainuoti tokioje muzikaloje šalyje—didelė garbė ir atsakomybė. Manau, kad "Varpas" pateisino jam patikėtą misiją.—

—Kabule baigiasi parengtinis tardymas dėl Afganistano liaudies demokratinės partijos CK generalinio sekretoriaus, revoliucijos tarybos pirmininko N. M. Tarakio nužudymo. Tardymo metu nustatyta, jog jį nužudė Amino parankiniai.

—Social Security administracija praneša, kad nuo sausio 1 d. pensininkams nuo 65 iki 71 metų amžiaus bus leidžiama iš šalies užsidirbti per metus \$5,000 nesugadinant pensijų.

Lietuviškas krištolas

Skambus krištolo ažūras . . . "Ar neprimena jis šerkšno grožio?"—sako graviruotoja Laima Vasiliauskaitė.
V. Kapočiaus nuotr.

Mažojoje lietuviškoje tarybinėje enciklopedijoje, išleistoje 1966-1971 metais, nerasime jokių užominių apie lietuvišką krištolą. Ir tai natūralu, nes tuo metu Lietuva savo krištolo neturėjo ir niekad nebuvo turėjusi.

O štai 1979 metų lapkričio mėnesio Panevėžio "Ekranu" gamyklos daugiatiražio laikraščio "Ekranietis" numeryje skaitome: "Gamyklą pasiekė džiugi žinia: šakinės pramonės ministerijos konkurse naujų kultūrinės buitinės paskirties gaminių iš stiklo ir krištolo sukūrimui "Ekranui" paskirta pirmoji vieta ir 2,000 rub. premija. Šią premiją pelnė taurelių komplektas "Veronika" ir dekoratyvinė vaza "Progine". Taigi gimė lietuviškas krištolas. Ir ne tik gimė. Kaip toje dainoje: "trijų dienų jau vaikščiojo".

Lietuviško krištolo gimimo diena laikoma 1972 metų lapkričio 14-oji. Tą dieną Panevėžio "Ekranu" gamykloje buvo užkurta eksperimentinė krištolo lydymo krosnelė.

Krištolo gamybos entuziastams teko lankytis Gusevo, Višniavolocioko krištolo fabrikuose. Bet didžiausią pagalbą ir paramą teikė ir dabar tebeteikia bendradarbiavimas su Baltarusijos "Nemano" stiklo fabriku.

"Ekranu" krištolas demonstruojamas respublikinėse ir sąjunginėse mugėse, gero įvertinimo susilaukė parodoje "Elektronika-79". O kiek gerų, šiltų ir šaunų lankytojai paliko atsiliepimų knygoje, aplanke Panevėžio parodų rūmuose pirmąją graviruotojos Marinos Liutkevičienės darbų parodą!

4

Cecho viršininko Gedimino Pūdžiūno kabinete gėrimės nuostabiomis vazomis gėlėms, kurias sukūrė gamyklos dailininkė A. Slegel, komputo servizu "Aiva" (dailininkė D. Panelienė).

Sunku įsivaizduoti, kad visa tai—iš baltojo Anykščių smėlio, kuris prie 1,460 laipsnių temperatūros pavirsta skysta mase, o komponentai—įvairūs cheminiai elementai suteikia jam skaidrumo, blizgesio. Toliau jau įgudusių pūtėjų, graviruotojų, šlifautojų menas.

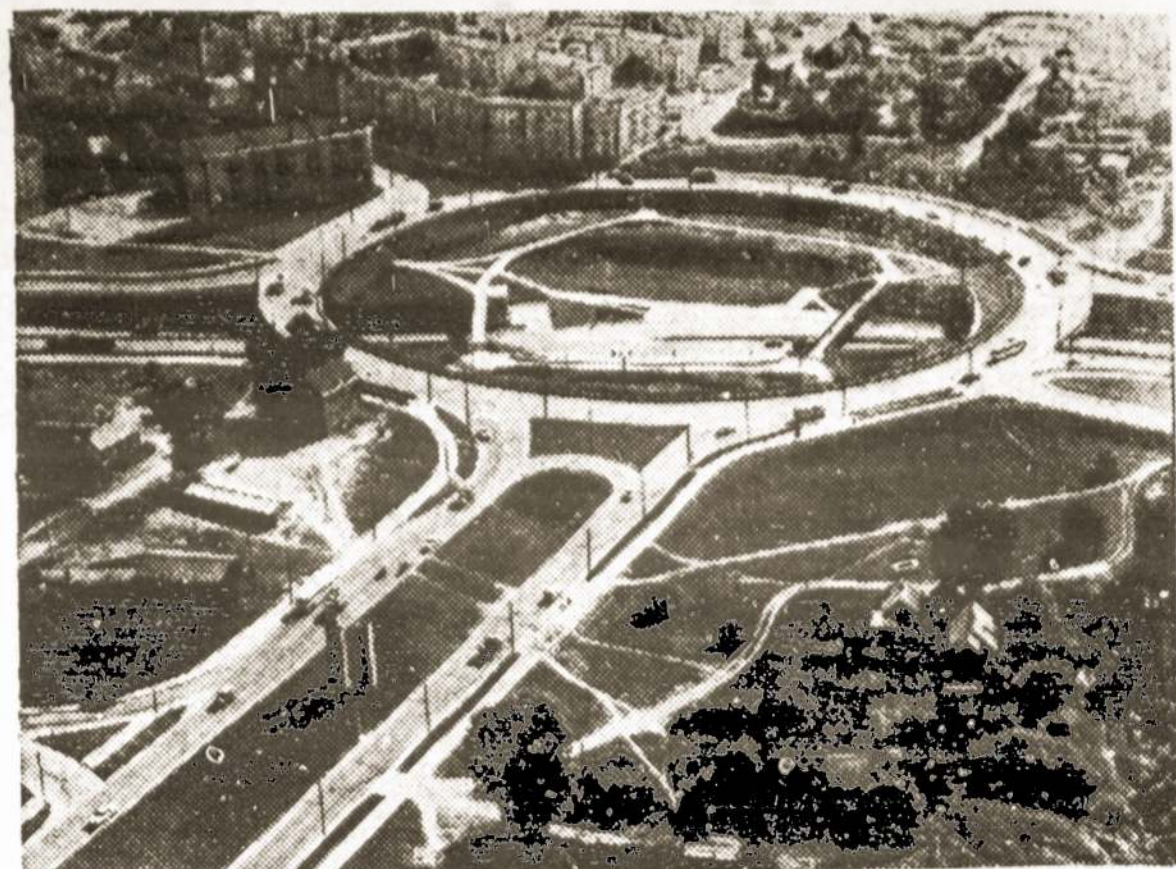
NAUJAS FILMAS

Lietuvos kino studijos režisierius A. Kundelis pastatė naują valdybinį filmą "Sužeista tyla". Tai pasakojimas apie pokario metų klasių kovą Lietuvos kaime, sudėtingus žmonių tarpusavio santykius, tragišką vienos šeimos likimą.

"Sužeista tyla" buvo filmuojama Alytaus rajono Dzimiškių girininkijoje. Kinematografininkams daug padėjo apylinkių gyventojai, kovų už naują socialistinį Lietuvos kaimą dalyviai.

PO TALKOS ŽEMDIRBIAMS

Biržų J. Janonio internatinės mokyklos salėje į savo saskrydį buvo susirinkę geriausiai vasaros metu ūkiuose padirbėję mokyklų auklėtiniai. Jie susipažino su atsivežtais darbo ir poilsio stovyklų, gamybinių brigadų, mokyklinių girininkijų dienoraščiais, sienlaikraščiais, surinkta turtinga kraštotyryne medžiaga, aptarė tai, ką vasarą nuveikė, pasimokė vieni iš kitų.

Siuo viaduku iš Vilniaus centro automobiliai ir troleibusai pasuka į Lazdynus, o pro jo apacią mašinos važiuoja į Kauno pusę.
T. Žebrausko nuotr.

LIETUVOS STUDENTŲ RYŠIAI

Socialistinės visuomenės tolesnio vystymo uždaviniai Tarybų Sąjungoje reikalauja didinti specialistų, baigusiu aukštąjį mokslą, rengimo tempus. Ir tai suprantama, nes inteligentijai, aukštos kvalifikacijos specialistams tenka didelis vaidmuo, sprendžiant komunizmo kūrimo uždavinius. Tai ypač buvo aktualu Lietuvai, kuri pokario metais ilgai atsiliko nuo kitų tarybinių respublikų pagal specialistų su aukštuoju išsilavinimu skaičių. Ypač jų trūko mašinų, prietaisų gamybos, elektrotechnikos ir kitų naujai kuriamų šakų pramonėje.

Nuolat didėja kitų tarybinių respublikų parama ruošiant specialistus. Dabar net 65 Tarybų šalies aukštosios mokyklos priiminėja studentus iš Lietuvos nekonkurse tvarka. Pastaraisiais metais Maskvoje, Leningrade, Kijevo, Charkovo ir kitų miestų aukštosiose mokyklose apie 400-500 žmonių iš Lietuvos kasmet studijavo maždaug 50 specialybių. Ruošiamos aukštos kvalifikacijos specialistus, emė kooperuoti Tarybinio Pabaltijo respublikos. Vilniaus universitetas ir Kauno politechnikos institutas kasmet priiminėja apie 100 studentų iš Latvijos ir Estijos. O jaunimas iš Lietuvos Rygoje, Tartu išigija Lietuvos liaudies ūkiui reikalingas specialybes.

Glaudūs draugystės saitai sieja Maskvos inžinerinį statybos institutą—vadovaujančią šio profilio aukštąją mokyklą Tarybų šalyje—su Vilniaus inžineriniu statybos institutu. Šios mokyklos yra pasirašiusios tarpusavio bendradarbiavimo sutartį. Ši draugystė prasidėjo dar tada, kai po išvadavimo iš fašistinės okupacijos respublikoje buvo padaryti pirmieji žingsniai, vystant statybų mokslą ir ruošiant statybininkų kadrus. Bendradarbiavimo sutartis pasirašė ir kitos Lietuvos aukštosios mokyklos su atitinkamomis Tarybų šalies mokyklomis. Pagal šias sutartis, į Lietuvos aukštąsias mokyklas atvyksta nemaža garsių mokslininkų skaityti paskaitų. Savo ruožtu dešimtys žymių Lietuvos mokslininkų taip pat skaito paskaitas Tarybų šalies aukštosiose mokyklose. Visa tai padeda stiprinti tarybinės mokslinės inteligentijos draugystę.

Kvalifikuotų specialistų profesiniam paruošimui daug naudos teikia ir studentų gamybinė praktika. Pastaraisiais metais gamybinę praktiką už Lietuvos ribų kasmet atlieka apie 1000 Kauno politechnikos instituto, Vilniaus universiteto ir Vilniaus inžinerinio statybos instituto studentų.

Ruošiant jaunas kvalifikuotas specialistus, svarbią reikšmę turi ir Lietuvos bei kitų tarybinių respublikų studentų moksliniai ryšiai. Tai padeda skatinti studentijos mokslinį aktyvumą, įtraukti ją į studentų mokslines draugijas. Šiai draugijai dabar priklauso apie 23 tūkstančiai studentų. Jų mokslinės konferencijos padeda siekti mokslo žinių, plėsti bendradarbiavimą studentų moksliniame darbe. Antai Kauno medicinos instituto studentų mokslinė draugija palaiko kontaktus su daugiau kaip 60 respublikos ir visos Tarybų šalies aukštųjų mokyklų studentų mokslinėmis draugijomis. Tarybų Lietuvos studentai sėkmingai dalyvauja visos sąjunginiuose geriausių studentų mokslinių darbų konkursuose ir apžiūrose.

Plačiai vystosi ir kultūriniai studentų kontaktai. Tai ekskursijos vienu pas kitus, pasikeitimas meno saviveiklos kolektyvais, sportiniai susitikimai. Studentai rengia tautų draugystės vakarus, į kuriuos pakviečiami svečiai iš kitų tarybinių respublikų ir iš užsienio šalių. Gražia tradicija tapo jau daugiau kaip 10 metų Kauno politechnikos institute organizuojami tarprespublikiniai aukštųjų mokyklų mišrių chorų konkursai "Juventus".

Platus bendradarbiavimas padėjo pasiekti didelių laimėjimų, vystant Lietuvoje aukštąjį mokslą, rengiant aukštos kvalifikacijos jaunuosius specialistus. Jeigu 1940-1941 mokslo metais Lietuvoje buvo 7 aukštosios mokyklos, tai šiuo metu jų 12 ruošia 130 specialybių specialistus. Žmonių su aukštuoju išsilavinimu skaičius, palyginus su 1940 metais, Lietuvoje išaugo beveik 20 kartų. Visi šie laimėjimai neatskiriami nuo nesavanaudiškos ir draugiškos visos Tarybų šalies paramos.

V. Siudikas

KELEIVIŲ PATOGUMUI

Socialistinius įsipareigojimus Didžiojo Spalio 62-ųjų metų garbei įvykdė Vilniaus troleibusų valdybos kol ktyvas. Jo vairuotojai nuo metų pradžios pervėžė daugiau kaip 1.2 milijono keleivių. Pailgėjo kai kurie troleibusų maršrutai. Naujojo Viršuliškių mikrorajono gyventojai, pavyzdžiui, dabar be persėdimo gali nuvažiuoti iki geležinkelio stoties.

Keleivių patogumui pasitarnaus ir švenčių išvakarėse gauti trijų durų troleibusai.

Vilnis, Vasario 21

Ignalinos atominės elektrinės statyba dabar yra vienas didžiausių Tarybų Lietuvos statybininkų darbų. Joje veiks keturi agregatai, kurių kiekvieno galingumas beveik prilygs Elektrėnų šiluminei elektrinei. Pastaroji, kaip žinia, dabar duoda pagrindinę dalį elektros energijos, kurios Lietuvoje šiuo metu per kelias dienas suvartojama tiek, kiek prieškariniais laikais per ištisus metus. Statyti Ignalinos atominę elektrinę Lietuvai padeda stambiausi Tarybų šalies mokslo ir technikos centrai.

NUOTRAUKOJE: vieni iš pirmaujančių Ignalinos atominės elektrinės statytojų [iš kairės į dešinę] S. Zirnovas, I. Zirjanovas, V. Lomaka, A. Fomičevs ir B. Vaitkevičius. A. Palonio nuotr.

RASYTOJŲ KŪRYBOS VAKARAI

Didelio susidomėjimo susilaukė jubiliejinis Lenino premijos laureato Eduardo Mieželaičio jubiliejinis vakaras ir poezijos spektaklis, skirtas jo kūrybai—“Čia Lietuva”. Gruodžio pabaigoje lankytojus vėl pakvietė į šio poeto kūrybinį vakarą.

Ateityje numatyta surengti Antano Miškinio, Algimanto Baltakio, Justino Marcinkevičiaus kūrybinius vakarus.

“DRAUGYSTĖS” KLUBAS

Beveik prieš dvejus metus prie Klaipėdos statybos tresto kultūros ir technikos namų įsikūrė “Draugystės” klubas, jungiantis žmones, sulaukusius trisdešimties metų.

Klubo komiteto nariai rūpinasi turtingu laisvalaikiu, intelektualiniu savo narių išprusimu, ugdo kūrybinius jų sugebėjimus.

Klubas užmezgė ryšius su Maskvos tokiu klubu, Kauno, Neringos miestų moterų tarybomis.

LIMONADAS “SALTUKAS”

Gardaus, turinčio mėtų skonį, limonado “Saltukas” gamybą įsivainikavo panevėžiečiai. “Kalnapilio” alaus susivienijime jau išleidžiama 15 pavadinimų vaisvandenių. Per trečią ketvirtį viršum plano vartotojams pateikta 28.5 tūkstančio dekalitru gaivinančio gėrimo. Nemaža paklausą turi ir mineralinis vanduo “Likėnai”, kurio gamyba per tą patį laikotarpį viršyta 1.6 milijono butelių.

PLAUKIKO AMŽIUS . . . DVIDEŠIMT DIENŲ

Naujagimių plaukymo centras atidarytas prie Panevėžio miesto vaikų poliklinikos. Į “treniruotes” čia atvyksta vežimėliuose mažyliai nuo dviejų savaičių iki 3,5 mėnesio amžiaus.

Plaukiojimą lydi ritminga stereomuzika. Tai, specialistų nuomone, padeda vaiko motoriniam vystymuisi, sustiprina kraujotakos sistemą, grūdina organizmą. Siems plaukikams nebebaisus nei peršalimas, nei įvairūs kvėpavimo takų susirgimai. Be to, naujagimis turi tam tikrus plaukiojimo refleksus, kurie dingsta 3-3, 5 mėnesio amžiuje. Todėl iki šio amžiaus mokymo procesas nesudėtingas, o vėliau šie igūdžiai išlieka.

Panevėžio pediatrai ne tik panaudoja poliklinikos baseiną mažyliams mokyti plaukoti, bet ir aiškina plaukymo metodiką tėvams, motinoms, netgi senelėms. O kartą per savaitę jų auklėtiniais rengiami kontroliniai patikrinimai.

NUOTRAUKOJE: 3-4 savaičių amžiaus mažyliai jau sugeba laikytis vandens paviršiuje. T. Žebrausko nuotr.

Vilnis, Vasario 21

Seniausioje Alytaus įmonėje

Neatpažįstamai per pastaruosius dešimtmečius pasikeitė Dzūkijos sostinė Alytus. Ypač išaugo jos pramonė. Daugiau kaip du milijonai “Snaigių” jau nuėjo nuo Saldytuvų gamyklos konvejerio, po pus-trečio tūkstančio surenkamųjų namų kaimui kasmet padaro Eksperimentinio namų statybos kombinato žmonės, sparčiai didėja gamyba medvilnės kombinata . . . Tai vis naujos įmonės, įsikūrusios atokiai nuo miesto centro, už toli Nemuno pakrantėmis nusitęsusių daugiaaukščių gyvenamųjų namų rajonų.

Tačiau yra Alytuje gamykla, kurios kolektyvas šiemet jau atšventė penkiasdešimties metų jubiliejų. Stovi ji senamiesčio pakraštyje, o už cechų langų linguoja išlakios pušys, trykšta fontanai, žydi rūpestingai išpuoselėti gėlynai. Nedaug beliko Alytuje žmonių, kurie prisimena tą privatų fabrikėlį su keliomis dešimtimis darbininkų. Todėl su tokiu susidomėjimu klausosi jaunoji Mašinų gamyklos darbuotojų karta žilagalvio veterano Adolfo Poškaus pasakojimo apie tai, kaip čia primityviomis sąlygomis buvo daromos vežimų ašys, arkliniai maniežai kuliamosioms, vėtyklės. Gamyklos veteranas, atkūrus Tarybų valdžią, tapo pirmuoju jos direktoriumi. Vėliau karas, griuvėsiai . . . Išvadavus Alytų iš hitlerinės okupacijos, gamykla per trumpą laiką buvo atstatyta ir pradėjo gaminti įvairius žemės ūkio padargus. Tačiau palaiptiui nuo nesudėtingų vėtyklių, arklinių do-bilų sėjamųjų buvo pereita prie skalbimo mašinų gamybos.

Pastaraisiais metais gamyklos in-

žinieriai sukonstravo daug naujų mašinų, patobulino senąsias. Dabar čia išleidžiamos modernios, automatizuotos skalbimo mašinos, lyginimo presai, pūkų-plunksnų valymo mašinos bei plataus vartojimo prekės. Alytiškės mašinos turi didelę paklausą ne tik šalyje, bet ir siunčiamos į dvylika užsienio valstybių: Kubą, Mongoliją, Suomiją, Lenkiją, Vokietijos Demokratinę Respubliką ir kitas.

Mašinų gamintojai myli savo įmonę ir nuoširdžiai stengiasi, kad ji vis gražėtų. Lyginimo presų surinkėjai, eksperimentinio baro darbuotojai rūpestingai prižiūri savo rankomis įrengtus akvariumus cechų poilsio kampeliuose. Visi cechai, gražindami aplinką, pritaikė dekoratyvinius elementus—metalo, medžio dirbinius, akmenis.

Turiningai leidžia gamyklos žmonės ir savo laisvalaikį. Pusės tūkstančio vietų klube repetuoja įvairūs meno saviveiklos rateliai: respublikinio vokalinių ansamblių konkurso laureatai—moterų ir vyrų ansambliai, jaunimo estradinis ansamblis, šokių ratelis, kaimo kapela. Ypač išgarsėjo gamyklos saviveiklinis cirkas, kuris tapo respublikinės apžiūros laureatu. Gerų laimėjimų yra pasiekę sporto kolektyvai, toli už respublikos ribų nusitiesė gamyklos turistų maršrutai.

Šimtai žmonių su profsajungos apmokamais kelialapiais kasmet gydos kurortuose, sanatorijose il-sisi poilsio namuose. Sudarytos sąlygos ir tiems, kurie nori keletą dienų praleisti gamtoje, atitrūkti nuo kasdienių rūpesčių. Graži poilsiavietė įrengta vaizdingoje Daugu ežero saloje. A. Norvaišas

MELŽĖJA LIETUVOJE JAU NEBE EILINĖ MOTERIS

Štai ką “Tiesoje” rašo Panevėžio rajono Eriškių kolūkio melžėja-operatorė Angelė Leonavičienė:

Pasirinkau melžėjos profesiją prieš aštuoniolika metų. Žinojau, koks tai darbas, nes ir anksčiau padėdavau fermoje motinai. Melžėme tada rankomis po 16 karvių, pačios jas šėrėme, valėme, kreikėme tvartus.

Dirbti fermoje palengvėjo, kai buvo sumontuota pieno linija. Nebereikėjo pieno nešioti, gyvulius šėrė šėrėjai, todėl mes daugiau dėmesio galėjome skirti savo tiesioginiam darbui. Todėl buvo galima gerokai padidinti karvių priskyrimo normas—jų melžėme po 50.

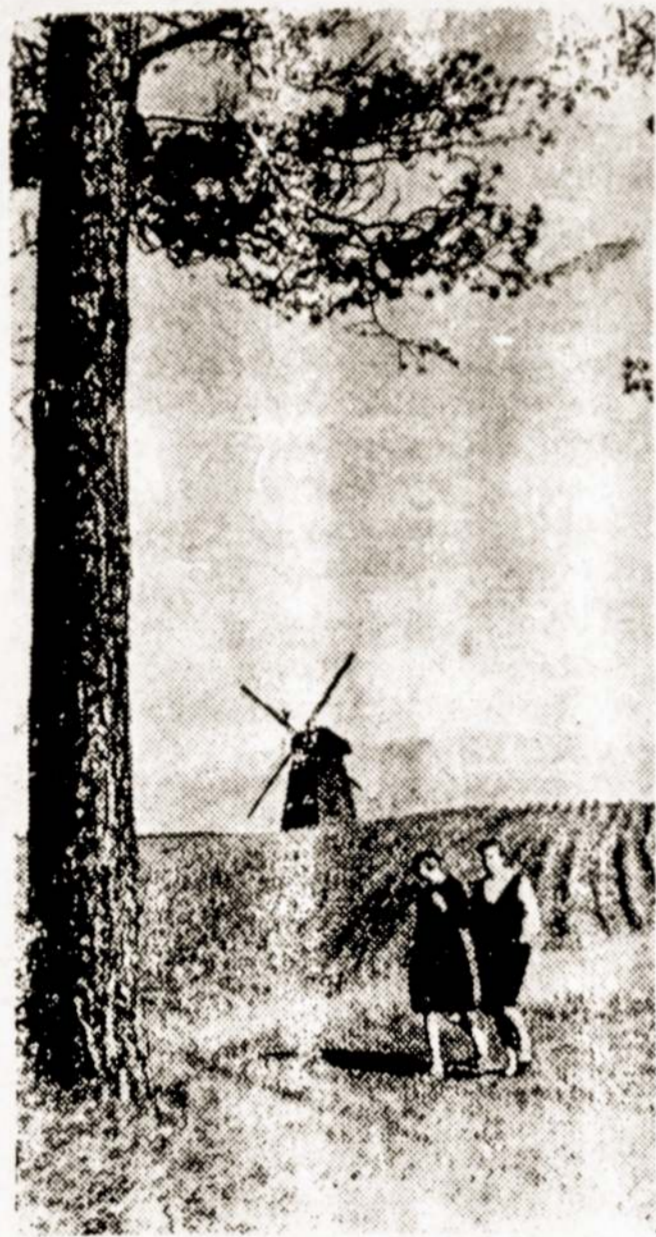
Vis dėlto pieno linija fermoje—dar ne galutinis technikos žodis didinti darbo našumui. Kas kita melžimo aikštelė, esanti mūsų ūkio pienininkystės komplekse.

Kompleksas, pastatytas prieš šešerius metus,—tai nėra tik didelė karvidė, o tarytum pramonės įmonės cechas. Todėl ir darbas čia sutvarkytas kaip fabrike. Komplekse dirba 12 melžėjų operatorių. Daugelis jų čia dirba nuo pirmųjų komplekso veiklos metų. Melžėjų kaita nedidelė, nes darbo sąlygos čia dar geresnės negu fermoje, kur veikia pieno linija. Dirbame pamainomis po 8.2 valandos. Aikštelėje po ranka visa, kas būtina: vanduo, melžimo aparatai. Gyvuliai atvaromi, tad dvi melžėjos per pamainą pamelžia apie 350 karvių. Štai ką reiškia melžimo aikštelė.

Melžimo aikštelėje buvo galima labiau mechanizuoti ir specializuoti mūsų darbą. Tiesa, jis labai įtemptas, reikalauja didelio susitelkimo, organizuotumo, žinių. Jų įsigyti padeda ūkyje rengiami įvairūs kursai. Nemaža pasimokiau, dalyvaudama trijuose respublikiniuose mechanizuoto melžimo konkursuose, kur savo grupėje iškovojau pirmąsias vietas. Taip pat tris kartus dalyvavau ir sąjunginiuose panašaus pobūdžio konkursuose. Įgytos žinios labai pravertė darbe, stengiausi jas perteikti darbo draugams.

Siekti gerų rezultatų padeda ir socialistinis lenktyniavimas. Antai fermose įprasta gyvulininkystės darbuotojų lenktyniavimo rezultatus suvesti kas ketvirtį, o mūsų komplekse jie suvedami kas mėnesį. Didelis dėmesis skiriamas produkcijos kokybei. Melžėjos operatorės skatinamos tik tada, kai pienas atitinka pirmos klasės reikalavimus.

Mūsų kolūkis garsėja žemdirbystės kultūra. Šį penkmetį buvo nudrenuotas paskutinis hektaras, visi kolūkiečiai persikėlė į gyvenvietę, kur kasmet gerinamos kultūrinės ir buitinės sąlygos. Komplexas bus plečiamas iki 1,200 vietų. Tai padės didinti gyvulininkystės produkciją, mažinti darbo sąnaudas. Šiais metais kartu su Adele Bigiene įsipareigojome primelžti po 3,470 cnt. pieno. Tai bemaž 100 cnt pieno daugiau negu praėjusiais metais.

Ten kur prasideda Tėvynė

Nuo kur tu man prasidėti, Tėvyne? Tikriausiai nuo mažyčio Alovėlės upeliuko, tyliai vingiuojančio per visą Švobiškių kaimą Alytaus rajone. Ir vis tiek, kur aš būnu, kur gyvenu, jis mane traukia sugrįžti, šaukia pareiti. Sugrįžti nors trumpam, pareiti kada nors amžinai. Ir aš jaučiu, kad šitas šauksmas amžinas, jis—kaip alkanam duona, kaip trokštančiam vanduo. Jo nenuplauna lietūs, jo nenusėda laiko dulkės. Jis gyvas manyje kaip pirmas pavasario dvelkimas, kaip pirmas suvokimas, kad aš žmogus, kad turiu Tėvynę su jos nepakartojamu grožiu, meile ir skausmu, jis gyvas nuo to laiko, kai supratau; kad mano Tėvynė—tai ne tik tas upeliukas, kad už jo, neužmatomose platybėse, taip pat Tėvynė, su sidabro ežerais, beržinėliais; su miestu ir kolūkių žiburiais, su nuoširdžiomis šypsenomis ir atviro mis širdimis ne tik dzūkų, suvalkiečių, aukštaičių, bet ir žemaičių, kurie savo greitakalbe vaišingai kviečia prie stalo.

Gal tas žmonių nuoširdumas ir pasuko beveik prieš dvi dešimtis metų mano kelią prie Kuršių marių, ant kurių krantų baigiasi visi sausumos keliai. Ir mano vaikų Tėvynė prasideda jau nuo Rusnės salos. Rusnės sala Savita ir nepakartojama, su gandrakizdžiais ant šiaudinių stogų, su vėjarodžiais ir su laukiančiais veidais. Tai žvejų sala ir tas laukimas čia savotiškas ir kasdieniškas. Kai jūrinis lenkia šimtamečių topolių šakas iki žemės, kai senasis Nemunas plaukia prieš srovę, kas nelaukia žvejų, grįžtančių iš Kuršmarių? Visi jų laukia, nerimas įsimeta į visų širdis.

Arba štai pavasarį, kai Nemunas, Skirvytė, Atmata, Vorusnė, Pakalnė dar po giliu žiemos tiltu; vėl visų žvilgsniai krypta į miegančias upių vagas, visi laukia, kad jos pašildytos tyro pavasario, sušis ir ims kilti į krantus. Savotišką jausmą kiekvieną pavasarį pergyvena rusniškiai, žvelgdami į pavasarinį ledonešį; kai ledų kalnai, rodos, nusineš ir pačią salą su neužmatomomis pievomis ir laukais.

Bet praėina šios pavasarinės stichijos, ir Rusnė prašiasi pavasarinio rūbu ir grožiu. Tūkstančiai

paukščių, šimtai stirnų, briedžių pasklinda po salą, būriai žuvėdrų sutinka ir palydi žvejų dores, miesto gatvėmis išdidžiai vaikšto gandrai Simas, jau gal keturias žiemas pragyvenęs žuvis apdirbimo įmonėje. Ir pasklinda po Rusnės sidabrazvynių stintų kvapas, visuose kiemuose, visuose namuose. Tai reiškia—pavasaris Rusnėje, pavasaris žmonių širdyse.

Aldona Kazlauskienė
Šilutės raj., Rusnė

St. Petersburg, Florida

Sausio 1 d. Dainos Mylėtojų choras turėjo savo renginį. Diena buvo ideali, oras gražus, šiltas vasariškas. Klubo salė prisipildė pilna. Po skanių pietų Choro pirm. St. Kuzmickas pasveikino visus su naujaisiais 1980 metais. Palinkėjo visokeriopos sėkmės. Padėjo už skaitlingą atsilankymą.

Meninę programos dalį atliko solo St. Kuzmickas ir Dainos Mylėtojų choras. Jiems akompanavo mokytoja H. Janulytė. Labai gražiai ir kultūringai praleidom dieną.

Sausio 5 d. buvo Klubo susirinkimas. Pirm. Valys Bunkus atidarė susirinkimą ir paprašė minute tylos pagerbti mirusį Klubo narį Praną Millerį. V. Bunkus davė Klubo metinį raportą. Klubas labai stiprus finansiškai. Padėjo visiems už talka. Per 1979 m. buvo atlikta daug įvairių darbų. Į klubą įstojo Donald Kuzmickas, sūnus Stasio ir Valerijos Kuzmickų. Žinių pranešėja Aldona Aleknieienė pranešė 400 svečių, kad per 1979 metus mūsų Klubą aplankė iš įvairių valstijų bei miestų. Tai didelis skaičius. Tas parodo, kaip plačiai mes esame žinomi. R. Feiferis pasitraukė iš board direktcijos. Išrinkta Bronė Vaitkienė.

Labai seniai buvome matę Joną Stuką. Malonu jį matyti mūsų tarpe. Girdėjau, kad yra atvažiavę sesutės Elena ir Emilija Jaskevičiūtės.

Svenčių proga į Čikagą išvažiavo Stella Daraška. Linkiu Stellai pas savuosius gerai laiką praleisti. Tik nesušalk.

Sausio 12 d. buvo L. L. D. 45 kuopos susirinkimas ir pietūs. Pirm. St. Kuzmickas davė metinį raportą. Turėjome 24 parengimus. Visi buvo sėkmingi. Atsižvelgiant į narių amžių ir sąlygas, mes St. Petersburge geriausiai veikiame. Po pietų buvo meninė programa. Dainavo St. Kuzmickas, akompanavo H. Janulytė. Į kuopą įstojo D. Vanagas ir J. Sleizas.

Viešnios Marcelė Vasiliauskienė, Albertina Jakienė, Julė Urmonienė—čikagietės atvažiavo pasikaitinti Floridos saulute. Kanadietė Valerija Masienė kas metai mus aplanko.

Ligoniai: Juozas Šarkiūnas nuėjo į ligoninę operacijai. Linkime Juozui sėkmės ir greit grįžt pas savuosius.

Jau keturi mėnesiai serga Petronėlė Simėnienė. Parvežė iš ligoninės, o už kelių dienų ir vėl veža atgal. Labai vargsta ligonė ir jos šeima. Stefanija Venikaitienė jau mėnuo yra Clearwater ligoninėje. Ją lanko tik namiškiai. Čikagietė Mary Walaitis irgi seniai serga namuose. Staiga susirgo Mille Repeka, buvo nuvežta į ligoninę. Sako, turi flu. Linkiu visiems ligoniams greitai pasveikti. Pereitais metais buvo daug ligonių. Bet ir šių metų pradžia nedžiugina.

J. Andriulienė

Los Angeles, Cal.

Sausio 13 d. turėjome A.L.D.L.D. 145 k-pos ir L. D. S. 35 k-pos susirinkimą Bernotų name, 1328 Lemoy St.

Pirmiausiai buvo Literatūros draugijos susirinkimas. Susirinkimą pravedė kuopos pirmininkas. Buvo skaitytas protokolas, Valdybos raportai. Finansų sekretorė pranešė, kad buvo paaukota "Laisvei" 100 dolerių ir "Vilniai" 50 dolerių. Valdybos raportai priimti. Valdyba palikta ta pati ir ateinančioms metams.

Toliau sekė L. D. S. 35 kuopos susirinkimas. Susirinkimą atidarė pirmininkė Anna Bernot. Skaitytas protokolas ir priimtas. Valdybos raportai irgi priimti. Išdėdinti raportavo, kad praeitais metais buvo daug pinigų. Buvo aukota labdariniams reikalams. Mes turime Adolfo Dockaus fondą. Jis mirdamas mums paliko. Iš to fondo mes ir aukojame, nes jis taip reikalavo. Mūsų kuopa pinigų neturi, nes mes neturime parengimų. Nėra kam dirbti, visi pasenę. Šiomet daug aukavom "Vilniai", "Laisvei", Cancer research, L. D. S. Albumo išleidimui. Šiame susirinkime nutarėme paaukoti "Laisvei" \$100.00, "Vilniai" \$100.00, Raudonajam Kryžiui \$50.00 ir Salvation Army \$50.00.

Draugystės organizacijai, kuri priima iš Lietuvos turistus paaukome ir \$100.00.

Valdyba pasiliko ta pati. Narių atsilankė nemažai. Po susirinkimo buvo užkandžiai, ir smagiai praleidome laiką. **Pranė Sakalienė**

Detroit, Mich.

MIRĖ ELIZABETH YOSHONIS

Po ilgos ligos, sausio 19 d. š. m. mirė Elizabeth Yoshonis, sulaukus 84 metų amžiaus. Ji mirė Oakwood ligoninėje. Buvo pašarvota Charles Step (Stepanausko) laidotuvių koplyčioje ir palaidota sausio 22 d. Grand Lawn kapinėse. Koplyčioje ir kapinėse gražiai atsisveikinimo prakalbą angliškai ir lietuviškai pasakė LDS prezidentas Servit Gugas. Grabnešiai buvo Anthony Mogolis, Kęstutis Garelis, Albert Litvinas, Albert Stacey, Dr. Karl Yoshonis ir Peter Yoshonis. Po laidotuvių visi susirinkusieji buvo pakviesti į Detroito Lietuvių Klubą pietų. Skanūs pietūs prirėngė Antonette Garelis, Alfons ir Emma Rye.

Velionė kilus iš Pasvalio, Kauno gubernijos. Atvažiavo į Bostoną pas brolius ir sesutę. Vėliau atsiraudo Detroito ir 1922 metais apsivedė su Frank Yoshonis. Abu išgyveno 58 metus. Septynius metus ją kamavo paralyžius (stroke), bet ją gražiai prižiūrėjo jos mylimas vyras Frank Yoshonis.

Velionė buvo narė LDS 21 kp., Detroito Moterų Pažangos Klubo ir ALDDL 52 kp. Liko dideliame nuliūdime vyras Frank Yoshonis, kuris yra vienas iš steigėjų Lietuvių Darbininkų Susivienijimo; vienas sūnus Dr. Karl Yoshonis; marta Janet; anūakai Peter 15 m. ir Elaine 18 m.; sesutė Barbara Klimas, gyv. Dearborne; brolis Anthony Walejo, gyv. Bostone ir daug kitų giminių Lietuvoj ir Amerikoj.

Ilsėkis, miela Elizabeth Yoshonis, ramiai Grand Lawn kapinėse, o mes liūdėsime ir neužmiršime Jūsų.

SUSIRINKIMAS

Detroito Lietuvių Klubo sekantis susirinkimas įvyks vasario 24 d. Klubo patalpose, 4114 West Vernor Highway, 10 val. ryte. Po susirinkimo įvyks paminėjimas mirusio nario Charles Yankewicz, kuris mirė 1979 m. lapkričio mėn. Paminėjimo prakalbą patieks Alfons Rye. Prie to bus vaišės atminčiai mirusio nario. Laidotuvių direktorė Yolanda Bauža Zaparackienė jo atminčiai prisiuntė \$50. Visi nariai dalyvaus šiam susirinkime ir prisiminkime mirusį Charles Yankewicz.

LDS REIKALAI

Sausio 13 d. įvyko LDS 21 kp. susirinkimas. Nauja valdyba: pirmininkas Tony Vasaris, vice-pirmininkas Albert Stacey, užrašų sekretorė Ruth Gugas, finansų sekretorius ir išdėdintas Servit Gugas, trustistai Lillian Gugas ir Alfons Rye. Po susirinkimo buvo vaišės, kurias prirėngė ir patarnavo Alice Stacey, Mildred Vasaris, Ruth Gugas ir Lillian Gugas. Tortus iškepė ir aukojo Ruth Gugas ir Mildred Vasaris. Visiems patiko.

SIRGO

Gatvėje laukdamas buso staigiai susirgo ir parkrito klubietis Adolfas Armalis. Buvo nugabentas į Providence ligoninę, kur nebuvo galima jį lankyti. Bet ligonis pasveiko ir vėl jį matome Detroito Lietuvių Klube.

PASILGOME

Jau senai nesame matę susirinkimuose Katheriną Gardis, Ursulę ir Mikę Yusko, Adelę Wardo. Visi nusiskundžia ligomis, bet mes jų pasiilgome. Visi nuoširdūs draugai, daug dirbo organizacijose ir vajuose tada, kai buvo sveiki.

MIRĖ VILNIETIS

Sausio 19 d. mirė "Vilnius" skaitytojas Juozas Racunas, 88 m. amžiaus. Velionis mirė vėžio liga gyvendamas pas savo dukrą. Pagal jo prašymą, viešų laidotuvių nebuvo. Sausio 20 d. jo kūnas buvo sukremuotas. Paliko dideliame nuliūdime dvi dukras: Frances ir Josephine, penki anūakai ir penki pro-anukai. Būdamas gyvas, jis prašė savo dukrelių organizacijų gėles ir kitas dovanas padalinti dviem jo mylimiems laikraščiams: "Vilniai" ir "Laisvei". Jis prašė dukterų, kad po mirties praneštų Stefanijai Masytei ir kad ji dalybas pasiųstų tiems laikraščiams. Velionis buvo narys Detroito Lietuvių Klubo, ALDDL 52 kp., skaitė "Laisvę" ir "Vilni". Dukrelės jo prašymą išpildė.

SUSIRINKIMAI

Sausio 13 d. įvyko ne tik LDS 21 kp. mėnesinis susirinkimas, bet ir Moterų Pažangos Klubo ir ALDDL 52 kp.

Susirinkimai praėjo sklandžiai. ALDDL 52 kuopa rinko valdybą. Pirmininku išrinktas Frank Nakas; užrašų sekretorium Charles Mack (Maknavičius), finansų sekretore St. Masytė, o kai Alfons Rye atsisakė iš išdėdinko vietos, tai jo vieton išrinkta St. Masytė. Dabar jau reikės nešt dviejų žmonių našta.

Stefanija Detroitietė
Vilnis, Vasario 21

Ruoškimės "Vilnies" jubiliejui

Siemet balandžio m. laikraščiu "Vilnis" sukaks 60 metų. Daug skaitytojų atsimena pirmą numerį ir laikraštį nuo to tebeskaito. Daug skaitytojų laikraštį remia metų metus, stengiasi ir daro viską, kad jis gyvuotų.

Laikraščio direktorių taryba nutarė šią sukaktį paminėti iškilmingai. Nutarė minėjimą rengti balandžio 27 Grand Manor restorane,

kur bus meninė programa, vaišės ir laikraščio nueito kelio apžvalga. Meninę programą atliks čikagiečiams žinomos "Lakštutės" ir kai kas iš kitur.

Minėjimo komitetas nuoširdžiai kviečia visus laikraščio skaitytojus ir šiaip pažangiečius prisidėti prie šio minėjimo gausiu dalyvavimu jame.

Jono Patecko duktė Linda

Čikagos lietuviams plačiai žinomas Jonas Pateckas į parengimus, piknikus ir šiaip suėjimus atsivedavo savo dukrą mergaitę Lindukę. Dabar ji jau Linda. Vasario 10 dieną ji minėjo savo 19-ąsias gimimo metines. Minėjimas vyko viename iš šaunesnių restoranų, kuriame susirinko Lindos draugės, pažįstami ir tėvas Jonas Pateckas.

Lindos Pateckaitės gimtadienio šventė buvo džiaugsmo diena kaip pačiai Lindai, taip jos tėvui ir jos draugėms, pilna linkėjimų Lindai. Nekalbant apie krūvą dovanų, tėvo atneštas buketas gėlių dukrai buvo artimiausias prie širdies.

Pasivažišinę minėjimo dalyviai skirstėsi pakiliausia nuotaika. X.

SVARBU LDS 53 KUOPOS NARIAMS

Pradėjome naujus 1980 metus, kurie LDS nariams labai svarbūs, nes juose įvyks LDS seimas, taipgi bus išleistas jubiliejinis žurnalas. Mūsų LDS 53 kp. nariai mažai telanko susirinkimus, nežiūrint, kad jie kviečiami atsilankyti. Tiesa, duokles mokasi, vieni ateina pas fin. sekretorę, kiti mokesį prisiunčia paštu. Bet šį kartą labai svarbu, kad visi atsilankytų į susirinkimą, nes turime gavę iš LDS Centro nominacijų blankus. Turėsime nominuoti naujus centro pareigūnus. Tad tam reikalui ir šaukiamas LDS 53 kuopos narių susirinkimas kovo 15 d., 1 val. po pietų, "Vilnies" salėje.

Būkite tiek malonūs ir būtinai atsilankykite. O kurie dar nepasimokėjote duoklių, atsilankę pasimokėsite.

LDS 53 kp. fin. sekr.
M. Montvilienė

LIETUVIŲ TAUTINIŲ KAPINIŲ SKLŪPŲ SAVININKŲ ŽINIAI

Prašu visų Lietuvių Tautinių kapinių sklypų savininkus atsilankyti į metinį susirinkimą, kuris įvyks kovo 9 dieną, 1 val. po pietų, Dariaus-Girėno salėje, 4416 So. Western Ave. Šiame susirinkime išklauskite direktorių raportus. Taipgi aptarsime, kas reikėtų pagerinti, kad dar labiau pagražinus kapinių vaizdą.

Siame visuotiname sklypų savininkų susirinkime nebus renkami nauji direktoriai, bet sklypų savininkams svarbu dalyvauti susirinkime ir aptarti kapines liečiančius reikalus. Kam rūpi kapinių puošnumas ir švara, tas turi pasistengti dalyvauti šiame kovo 9 dienos susirinkime. Nepamirškite dieną ir laiką, būkite visi ir visos. A. J. P.

Vilnis, Vasario 21

NORI PABRANGINTI ELEKTRA

Čikagos miestui teikianti elektrą Commonwealth Edison bendrovė skundžiasi, kad pamažai uždirbanti, todėl prašė komercinės komisijos leisti pakelti mokesį. Komisija numatanti duoti leidimą.

ČIKAGOS MIESTAS LAUKIA STAMBIŲ SUVAŽIAVIMŲ

Čikagoje McCormick Place patalpose vyks dviejų didžiulių bendrovių suvažiavimai: balandžio 28 d. International Business Machines Corp. ir gegužės 14 d. International Telephone ir Telegraph bendrovių.

Miesto prekybininkai tikisi gražaus uždarbio.

— Čikagoje plieno darbininkai sunerimę dėl didėjančio nedarbo. U. S. Steel turi paleidusi 2,200 darbininkų, o East Čikagoje kaip Jones Laughlin ir kiti fabrikai turi paleide apie 4,000 darbininkų.

MALONUS LAIŠKUTIS

Buvusi čikagietė, o pastaruoju laiku gyvenanti Pittsburgh, Pa. Onutė Miller-Remeikienė prisiuntė laiškutį ir jame \$50. Ji rašo, kad iš jų \$25 skiriamas į "Vilnies" fondą, o likusiais pasimokanti savo ir giminaičio prenumeratą Lietuvoje.

Smagu, kad Onutė nepamiršta "Vilnies" reikalų, nežiūrint, kad jos sveikata netvirčiausia. Nuoširdus jai dėkui. V-tė

DANYLA LIGONINEJE

Nuoširdusis pažangietis K. Danyla susirgo plaučių uždegimu ir buvo nuvežtas į South Suburban Hospital, 17800 So. Kedzie Ave., Hazelcrest, Ill., Room 346-Bed 1.

Ligonis ten užregistruotas Mike Bilunas.

Aplankykite jį arba parašykite laiškutį M. Biluno vardu. Linkėtina jam sėkmingai pasveikti. E. B.

Ciceros žinios

Pereitą savaitę sudegė dviejų butų namas, 1436 S. 49th Ave. Vasario 1 apdegė kitas namas, 1520 S. 49th Ct. 7 val. vakare Grant Works.

Henry C. Baltrūnas, 1235 So. 49th Ave., areštuotas. Kaimynas paskundė, pašaukė policiją ir pranešė kad Baltrūnas jo sūnui pardavė tableta morphine. Policija rado Baltrūno automobilį ir morphine tablečių ant automobilio sėdynės. Baltrūnas sakė policijai, kad jis pats vartoja morphine. Policija nuvežė jį į stotį. Paėmė ir jo automobilį.

Kur aš pirmiau dirbau, fabrike Bunker Ramo 1835 S. 54th Ave. mano pažįstamos draugės Elizabeth Jovanovic, 4535 Prairie Ave., La Grange ir Dina Delphine, 8131 White Ave., vaikas pavogė jų automobilį baterijas.

Policija areštavo negrą. Jis turėjo savo automobilį šešiolika pavogtų baterijų.

Vladas Bikulčius skundėsi policijai, kad nežinomi piktadariai sviedė akmenį į jo butą ir išmušė langą.

T. Trulis, 26 m. a. buvo nuvežtas į MacNeal Memorial ligoninę po to, kai trys paaugliai susimušė prie motinos valgyklos. Mušeikas policija sulaukė ir sausio 18 d. teko stoti į teismą. Koks sprendimas, neteko sužinoti.

Sausio 20 d. sudegė namas 1436 S. 49 Ave. Jo savininkas lietuvis, bet niekas name negyveno. Kaimynai skundėsi, kad nuo gaisro nukentėjo jų garažas.

Ciceros slaptai policijai pavyko susekti narkotikų platintoją. Policija apsupo James Smallwood butą, 1330 So. 48 Ct., ir rado už apie \$3,000 vertės narkotikų ir marijuanos. Savininkas areštuotas.

John Feiza

TO ALL MEMBERS AND FRIENDS OF LDS LODGES:

The 29th National Invitational LDS Bowling Tournament will be hosted by Lodge 21 of Detroit, Michigan. The dates selected are the 16th, 17th, and 18th of May, 1980, the third weekend in May.

Bowling will take place at The Maples, a 28-lane establishment located at 22688 Michigan Avenue in Dearborn, Michigan. Lodging will be approximately 1 1/2 blocks from the bowling establishment at the Holiday Inn, 22900 Michigan Avenue in Dearborn, Michigan. The Saturday Night Welcoming Bash will be held at the Detroit Lithuanian Club. The Awards Banquet will be at Chamberlain's, a well-known and popular restaurant at 22900 Michigan Avenue, Dearborn, Michigan, on Sunday, May 18. We have done our best to place every event in as close a proximity to each other based on availability.

We would appreciate it if at your next and subsequent meetings you will give a prominent place on your agenda to our appeal for your help.

To succeed, bowling tournaments need bowlers. If you have any members or prospective members who would and can participate, we urge them to enter and make the trip to Detroit.

Once again, bowling teams consisting of all LDS members will have an opportunity to compete for the Detroit LDS Ladies Trophy and the Men's Joe Sacal Trophy.

It is through our annual LDS Bowling Tournaments that we have created and maintained a high degree of interest in the LDS. Much of our recent growth can be attributed to them. However, tournaments such as ours have expenses and, like all tourney hosts of the past, we need whatever financial help we can get. Once again we appeal to you. Please send any contributions to this worthy cause that your lodge or members can afford to: RUTH GUGAS

9128 Dale Avenue
Redford, Michigan 48239

Entry blanks are now available and will be sent to all who request them. Please read Tiesa for additional information.

Fraternally,

Bertha Rye, Chairman
Detroit LDS National Bowling Committee

**NESMAGI ŽINIAI
ST. PETERBURGO**

Sausio 17 d. vos nuvykusi į St. Petersburg, Fla., sužinojau, kad drg. Juozas Sarkūnas ką tik pergyveno operaciją. Sausio 20 d. ji aplankiau, bet buvo dar silpnas. Aplankiau sausio 23 d., jau geriau išrodė. Gydytojai sakė, kad viskas puikiai pavykę, jau greitai galės apleisti lovą.

Juozo žmona Helen ir podukra Helen Janulytė labai buvo susirūpinusios.

Kaip žinome, Juozas Cikagoje daug dirbo pažangiam judėjime, turėjo daug asmeninių ir idėjos draugų. Tikiu, iki ši žinia pasieks skaitytojus, jis bus iš ligoninės grįžęs. Tad būtų vietoje, kad jo draugai parašytų jam po laiškutį.

Jo adresas: Joseph K. Sharkey, 3832—21 Ave. No., St. Petersburg, Fla. 33713.

Lankiu Juozui greitai pasveikti.
J. Urmonienė

**S. KASLAS SVEIKSTA
PO OPERACIJOS**

Lietuvių tautinių kapinių užveizda Stanley Kaslas sausio 10 d. turėjo rimtą kulšies operaciją. Gydytojai teigia, kad operacija nusisekė, bet ligoniui teks dar pailsėti iki visiškai susveiks. Jo draugai ir pažįstami turėtų ligonį jei ne asmeniškai, tai nors laiškūčiu aplankyti. Jo adresas: Mr. Stanley Kaslas, 8244 So. Kean Ave., Willow Springs, Ill. 60480. Nuo savęs linkiu greitai pasveikti. **A. J. P.**

MIRĘ LIETUVIAI

Sausio 20 d. mirė agronomas Vytautas Aglinskas, sulaukęs 69 m. a. Gimė Lietuvoje, Šakių rajone Žvirgzdaičių apylinkėje, Pranskabūdžio kaime. Šioje šalyje išgyveno 30 metų.

Sausio 22 d. mirė Ona Sabonaitienė-Sivickaitė, sulaukusi 86 m. a. Gimė Lietuvoje, Panevėžio rajone. Šioje šalyje išgyveno 61 metus.

Sausio 23 d. mirė Vytautas Vaitonis, sulaukęs 59 metų amžiaus. Gimė Lietuvoje. Šioje šalyje išgyveno 16 metų.

Sausio 26 d. mirė Elzė Juozupaitienė, sulaukusi 73 m. a. Gimė Lietuvoje, Tauragės rajone. Žadgailuose. Šioje šalyje išgyveno 39 metus.

Sausio 27 d. mirė vienuolė Juzė Pageskytė sulaukusi senatvės.

Sausio 28 d. mirė Frank Zavist, sulaukęs 90 m. a. Gimė Lietuvoje, Vilniaus rajone, Darsūniškio apylinkėje, Užgirėlio kaime. Šioje šalyje išgyveno 68 metus.

Sausio 27 d. mirė dr. Kazys Almenas, sulaukęs 72 metų. Gimė Lietuvoje, Platielių apylinkėje. Į šią šalį atvyko po antrojo pasaulinio karo.

Anna Dombrowski-Petrauskaitė

Gyveno 7253 W. Washtenaw Ave., Chicagoje

Mirė 1980 m. sausio 10 d., sulaukusi 77 metų amžiaus. Gimusi Lietuvoje, Kelmės raj. Tytuvėnų par. Kibučių kaime.

Paliko nuliūdę: sūnus Bruno Dombro, marti Rosemarie, duktė Lilian Misius, žentas Ralph, septyni anūkai: Paul, Kurt, Tom ir Jeff Dombro, Mark ir Greg Misius bei Lynne Koerner, proanūkai: Kevin ir Jennifer Misius, Briann ir Marty Dombro, švogėra Agnes Dombrowski, josios draugas John Pateckas ir kiti giminės, draugai bei pažįstami. Lietuvoje liko brolis Kazys Petrauskis.

Priklausė prie Čikagos lietuvių našlių-našliukų ir pavienių draugiško klubo, Roselando lietuvių moterų klubo, Joniškiečių ir labdarybės klubo.

Buvo pašarvota Marquette Funeral—Petkaus koplyčioje sausio 12 d. Laidotuvės vyko sausio 14 d., Lietuvių Tautinėse kapinėse.

Nuliūdę lieka:

Sūnus, duktė, anūkai, giminės

DETROIT, MICHIGAN

NUOŠIRDI PADĖKA VISIEMS

Sausio 19 d. š. m. įvyko mums nepaprastai skaudus įvykis, kai mirė mūsų mylima **Elizabeth Yoshonis**. Per septynius metus ji kovojo su skaudžiu priepuoliu-paralyžium. Nežiūrint kaip skauda širdis, mums reikėjo ją palaidoti. Buvo daug draugų, kurie mums pagelbėjo. Ji buvo palaidota sausio 22 d. Grand Lawn kapinėse.

Visiems, padėjusiems mums per šermenis ir laidotuves ir visiems išreiškusiems savo užuojautas, šiuomi norime išreikšti širdingą padėką.

Nuoširdus dėkui Servit Gugui už gražias prakalbas laidotuvių koplyčioje ir kapinėse, grabnešiams, Detroito Lietuvių Klubui už vietą pietums, šeimininkams už priėmimą pietų: Antonette Garelis, Emma Rye ir Alfons Rye, laidotuvių direktoriui Charles Step už laidotuvių gražų tvarkymą, visiems už gražius gėlių vainikus ir puokštes, už užuojautas asmeniškai, laiškais ir per laikraščius, visiems už dalyvavimą šermonyse ir laidotuvėse ir bile kuo prisidėjusiems prie tinkamo mūsų brangiausios palaidojimo.

Jūsų visų suteiktos paslaugos nebus mūsų užmirštos.

Liekame nuliūdę:

**Vyras—FRANK YOSHONIS
Sūnus—DR. KARL YOSHONIS
Marti—JANET
Anūkai—PETER ir ELAINE**

Pagerbimui mano mylimos žmonos Elizabeth Yoshonis ir jos atminčiai priduoju "Laisvei" ir "Vilniai" po šimta dolerių.

FRANK YOSHONIS

Mirus Magdalenai M. Noruišienei

Reiškiamė gilią užuojautą velionės dukrai Agnes ir jos vyrui Carl Dyrhang, anūkams Carl, Robert, Kennett, Ronald, James ir jų žmonoms ir 8 proanūkams, sesers dukrai Nellie ir jos vyrui Farrell Morley, sesers sūnui Charles Kinkus, broliui Petru Bernotui Lietuvoje ir jo šeimai, asmeniniams ir idėjos draugams.

Žinokite, kad ir mes liūdime, netekusios brangios narės ir kilnios idėjos draugės.

**AMERIKOS LIETUVIŲ MOTERŲ KULTŪROS
DRAUGIJOS VALDYBA ir NARĖS**

DETROIT, MICHIGAN

MIRUS

Elizabeth Yoshonis

Reiškiamė nuoširdžią užuojautą jos vyrui Frank, sūnui Dr. Karl, marčiai Janet, anūkei Elaine, anūkei Peter, sesutei Barbara Klimas, broliui Anthony Wayleiko ir visiems kitiems giminėms, artimiesiems ir draugams.

Ir mes liūdime kartu su jumis:

C. Garelis	Anna Daukus	S. Nausėdienė
A. Garelis	Mary Bacevich	F. Ulinskas
E. Rye	V. ir A. Petrul	E. Ulinskas
A. Rye	S. ir R. Gugas	U. Juškienė
A. Balchunas	A. ir A. Stas	M. Juškas
E. Balchunas	G. Janionis	Adele Wardo
S. Smith	F. ir M. Nienus	F. ir S. Nakas
J. Smith	A. Kairaitienė	A. Tamulienė
R. Jeske	M. ir P. Stunskis	B. Klimienė
Anna Dockus	F. Musteikis	Frances Klark
J. ir R. Merrick	S. Masteikienė	Chas. Mack
L. ir A. Turzak	A. Suvaizdienė	H. Umaras
M. Račiūnienė	A. Paulauskienė	Jim Umaras
Mary Norush	Jonas Simpukas	A. Daskus
Al Litvin	P. Walantienė	Adele Klimavičė
Albena Litvin	Z. Dantienė	Stephanie Masis
W. ir L. Gugas	M. Tvaskienė	Teofilė Masis

Mary Schultz

Gyveno 4353 S. Maplewood Ave., Chicago, Ill.

Mirė 1980 metų sausio 19 d. 2:10 ryte, sulaukusi senatvės, gimusi Lietuvoje.

Amerikoje išgyveno 60 metų. Skaitė ir rėmė laikraštį "Vilni".

Liko nuliūdime sesuo Antanetta Cvirka, seserėčios Adelė Wilson ir jos vyras Joseph, Aldona Farrell ir jos vyras Robert, Alma Cvirka, seseraitis Frank Cvirka, podukra Denise Garter.

Kūnas buvo pašarvotas P. Bieliūno koplyčioje 4348 S. California Ave., Chicago, Ill. 60632.

Laidotuvės įvyko sausio 23 d. 1980 Lietuvių Tautinėse kapinėse.

Nuliūdę likome **VISI GIMINĖS**

LIŪDNOS DVIEJŲ MIRTIES METINĖS

Jack Gordon

Mirė Mesa, Arizona, 1978 m. sausio 24 dieną.

Anksčiau gyveno Čikagoje, Roselando apyl.

Jau praėjo du metai, kai mirtis nuo mūsų visiems laikams atskyrė mūsų mylimą vyrą, tėvą, uošvį, senelį, sūnų ir brolių bei ištikimą draugą Jack Gordon-Gužauską.

Jį prisimename su tikra meile, gilia pagarba ir liūdesiu širdyse.

Liūdinti žmona **NANCY**

Sūnus **BILL** ir šeima

Motina **MARCELLA GUŽAUSKIENĖ**

ir kiti giminės